Opis skrócony

KRES – kompozycja zbiorowa (kompozytorzy: Artur Zagajewski, Teoniki Rożynek, Wojciech Błażejczyk) napisana dla tria instrumentów elektrycznych (skrzypce elektryczne, altówka elektryczna, 8-strunowa gitara elektryczna) działającego w ramach Hashtag Ensemble, z elektroniką i przetwarzaniem dźwięku na żywo. Utwór stanowił będzie prawie godzinną, 3-częściową całość, z interludiami łączącymi części skomponowane przez poszczególnych twórców, o jednolitym charakterze dźwiękowym. Tematem kompozycji będzie kres, rozumiany węziej jako skrajne doświadczenie psychiczne i szerzej jako kres wartości, cywilizacji.

Opis pełny

KRES będzie trwającą około 50-60 minut kompozycją zbiorową, stanowiącą jedną całość, bez przerw, złożoną z 3 piętnastominutowych części połączonych interludiami, skomponowanych przez troje kompozytorów: Artura Zagajewskiego, Teoniki Rożynek i Wojciecha Błażejczyka. Skład wykonawczy to: skrzypce elektryczne (Marta Piórkowska), altówka elektryczna (Aleksandraa Demowska-Maadejska) i 8-stunowa gitara elektryczna (Wojciech Błażejczyk) oraz elektronika (Wojciech Błażejczyk), w formacie 4-kanałowym (kwadro), z intensywnym przetwarzaniem na żywo dźwięku trzech instrumentów. Kluczem doboru kompozytorów było znalezienie twórców, którzy w swoich utworach wykorzystują struktury i brzmienia wyraziste, pełne energii, czasem skrajne, przesterowane, łącząc warsztat klasycznego kompozytora ze środkami zapożyczonymi z muzyki rockowej czy nawet metalowej oraz z eksperymentami dźwiękowymi. Kompozycja będzie wykorzystywała możliwości, jakie daje użycie trzech elektronicznych instrumentów, których brzmienie zostanie zmodyfikowane poprzez użycie efektów gitarowych i komputerowych do przetwarzania dźwięku na żywo. Dzięki temu brzmienie takich instrumentów, jak skrzypce elektryczne i altówka elektryczna może być obniżone i zrównane z najniższymi rejestrami 8-strunowej gitary elektrycznej. Aspekt brzmieniowy kompozycji – wykorzystanie dźwięku przesterowanego, obniżonego, deformowanego, będzie istotnym elementem kompozycji, związanym z jej tematem.

Tematem kompozycji będzie Kres – w ujęciu węższym jako kres wytrzymałości psychicznej człowieka, w ujęciu szerszym jako kres cywilizacji, wartości, kres ładu który dominował w światowej kulturze przez ostatnie 30 lat. Oba te ujęcia są ze sobą głęboko powiązane. Temat kresu wytrzymałości psychicznej człowieka łączy się z coraz bardziej powszechnym zjawiskiem załamania nerwowego (*Nervous breakdown*, *Psychological decompensation*). To choroba dzisiejszych czasów, ukazująca kondycję współczesnego człowieka. Stres chroniczny, brak równowagi na linii praca – życie osobiste, nadmiar obowiązków, presja codzienności, perfekcjonizm, prokrastynacja, ciśnienie społeczne, sytuacja społeczno-polityczna, mobbing – to przyczyny wymieniane w wielu poradnikach i artykułach naukowych poświęconych zagadnieniu. Prowadzi to do wypalenia zawodowego, braku motywacji, depresji. Zjawiska te łączą się z kryzysem wartości, kryzysem demokracji, poczuciem kresu cywilizacyjnego ładu, którego doświadcza wielu ludzi w dzisiejszym świecie. Wiąże się to z powstaniem skrajnych – kresowych – emocji w różnych grupach społecznych. Ogłoszony przez Fukuyamę w 1992 roku koniec historii (koniec, a nie kres) nie ziścił się – zamiast stabilizacji dominuje poczucie niepewności jutra, nieuchronności wojny, świadomość zbliżającego się kresu świata, który znamy.

Problem kresu wytrzymałości psychicznej poruszali już ponad sto lat temu w swoich dziełach ekspresjoniści, sięgając po najbardziej ekstremalne środki tamtej epoki (kategoria *ur-schrei*). W dzisiejszych czasach w muzyce najwięcej o tym mówią twórcy radykalnych odmian metalu (m.in. nu metal, industrial metal), jak Slipknot, Korn, Nine Inch Nails, Edge of Sanity. Środki dźwiękowe stosowane przez to grono artystów, jak chociażby ciemne brzmienie oparte na bardzo niskich rejestrach (podobnie poniekąd jak w ekspresjonizmie) będą stanowić inspirację do utworu.

Kompozycja zbiorowa będzie miała formę jednego, kilkuczęściowego utworu, granego *attaca* (bez przerw między częściami), jako prawie godzinny, jednolity spektakl dźwiękowy. Jego struktura będzie następująca:

Preludium (kompozytor A) – elektronika (ca 3 minuty)
Część I (kompozytor B) – instrumenty + elektronika (ca 15 minut)
Interludium (kompozytor B) – elektronika (ca 3 minuty)
Część II (kompozytor C) – instrumenty + elektronika (ca 15 minut)
Interludium (kompozytor C) – elektronika (ca 3 minuty)
Część III (kompozytor A) – instrumenty + elektronika (ca 15 minut)

Trzy 15-minutowe części będą stanowiły trzon kompozycji – skomponowane w klasyczny sposób, z partyturą i przetwarzaniem dźwięku wszystkich 3 instrumentów na żywo. Założeniem utworu jest włączenie elementu improwizacji, w szczególności improwizacji struktur brzmieniowo-fakturalnych (użycie instrumentów elektrycznych daje w tym zakresie ogromne możliwości). Rolą krótkich interludiów, które będą miały formę taśmy (utrwalonego dźwięku, bez live electronics), będzie umożliwienie muzykom przygotowania się do kolejnej części, przygotowanie elektroniki do kolejnej części, a także połączenie muzyczne sąsiednich części. Warstwa elektroniczna realizowana będzie na żywo za pomocą szeregu podłogowych procesorów efektów (takich jak np. Boss GT-6 czy butikowe efekty gitarowe) oraz przy pomocy komputera, w programie Max. Połączenie tych dwóch technologii pozwoli na wykorzystanie zarówno cyfrowych, bardziej zaawansowanych technik przetwarzania dźwięku (granulacja, przekształcenia spektralne, looper, efekty typu glitch i stutter) z analogowo brzmiącymi przesterami, oktawerami, fuzzami czy chorusami, co ma istotny związek z tematyką kompozycji.

Utwór „Kres" planowany jest jako samodzielny koncert, który chcielibyśmy pokazywać wielokrotnie, zarówno w salach związanych z muzyką współczesną, jak i przestrzeniach prezentujących awangardową muzykę elektroniczną. Planowane na etapie składania wniosku trzy wykonania obejmują trzy przestrzenie znane w środowisku komponowanej i alternatywnej muzyki elektronicznej: festiwal Audio Art, festiwal NeoArte-Syntezator Sztuki oraz Hashtag Lab (w ramach cyklu koncertów elektronicznych).

<u>Inne informacje:</u>

Ilość warstw:
- 3 instrumenty (3 warstwy)
- live electronics (przetwarzanie dźwięku 3 instrumentów – 9 warstw)
- elektronika w postaci taśmy czterokanałowej (4 warstwy)

Razem 16 warstw

Czas trwania – ca 55 minut

Złożoność technologiczna: duża (live electronics, taśma)

Zakres prac przygotowawczych: sporządzenie warstwy elektronicznej, oraz przygotowanie live electronics w pogramie Max, przygotowanie łąńcucha efektów gitarowych do przetwarzania dźwięku skrzypiec, altówki i gitary.

Pracochłonność przygotowania partytury: partytura przygotowana w sposób klasyczny, precyzyjny

zapis, łącznie z notacją warstwy elektronicznej, z elementami improwizowanymi.

Wykonania:

1. Hashtag Lab – październik 2026, ul. Barska 29, Warszawa
2. Neo Arte Syntezator Sztuki – 22-25.10.2026
   - Nowe Muzeum Sztuki NOMUS, ul. Stefana Jaracza 14, Gdańsk
   - koncert biletowany, 20/30 zł
   - sala mieści od 50 do 80 osób
3. Audio Art – listopad 2026
   - Hevre, Beera Meiselsa 18, 31-058 Kraków
   - koncert może być biletowany lub nie, to zależy od nas
   - sala mieści do 100 osób